

Devlet Eğitim Hastanelerinde Aile Hekimliği İhtisası: Önemli Eğitim Farklılıkları

Sayın Editör,

Ülkemizde, 1985 yılından beri devlet eğitim hastanelerinde aile hekimliği ihtisası verilmektedir. Bu gün dört ilimizde (Ankara, İstanbul, İzmir, Adana) ihtisas veren hastanelerin sayısı on bire ulaşmıştır. Yine bu hastanelerde bulunmayan bazı klinikler için başka hastanelere staja gidildiği için, Sağlık Bakanlığı'nın aile hekimliği ihtisası için kullanılan hastane sayısı yirmiye ulaşmaktadır. Eğitime katılan hastane sayısının fazlalığı aslında ne denli geniş bir koordinasyonun da gerektiğini göstermektedir. Staj alınan kliniklerin fazlalığı ve tam bir koordinasyonun yapılamaması, stajlarda alınan eğitimde farklılıklara neden olmaktadır. Bu farklılıklar pratik ya da teorik nitelikte olabilmektedir.

Bu on hastanedeki eğitim olanaklarının günümüzdeki durumu hakkında görüş elde edebilmek ve gelecek için ipuçları edinebilmek için, bir anket çalışması ile, bu hastanelerden ihtisas almış olan yetmiş iki aile hekiminin, eğitim süreçleri ile ilgili görüşleri alındı. Çalışmaya, daha güncel koşulların olarak saptanabilmesi için, 1998 ile 2000 yılı arası mezunlar alındı. Katılanlardan alınan bilgilere göre; aile hekimliği koordinatörlüklerinde en fazla iç hastalıkları klinik şefleri görevlendirilmektedir. Dört hastanede koordinatörün aile hekimlerine yönelik ilgisinin yeterli, altı hastanede az olduğu, başhekimin ilgisinin tümünde yetersiz olduğu ifade edilirken, staj sıralarının kesin olmadığı, asistanın bu sıralamaya etki edebildiği görülmüştür. Aile hekimlerine yönelik seminerlerin dört hastanede yeterli, dört hastanede az olduğu görülmüştür. Aile hekimleri arasındaki iletişim dört hastanede yeterli iken, altı hastanede az olarak yorumlanmıştır. Uzmanlık tezleri en fazla iç hastalıkları, en az psikiyatri kliniklerinden alınmaktaydı.

Her stajdaki; klinikteki hasta takip olanağı, klinik nöbet, poliklinik çalışması, acil poliklinik, klinikle ilgili seminer-makale sunumu, klinik içi rotasyon, klinikle ilgili tıbbi girişimler, ortalama yanıtlardan kaçınılması amacı ile, dörtlü Likert ölçeği ile değerlendirildi. Yok 0, az 1, yeterli 2, çok 3 olarak puanlandırıldı. Yukarıdaki değişkenleri en fazla puan alan staj, aynı zamanda en yoğun geçen olarak kabul edildi. En yoğun geçen staj çocuk hastalıkları ve iç hastalıkları, en az yoğun geçen staj genel cerrahi ve psikiyatri olarak bulunmuştur. Ankete katılanlara, staj aldıkları kliniklerdeki eğitimden memnuniyetlerini 0'dan 3'e kadar puanlamaları istendiğinde, en yüksek puanları iç hastalıkları ve çocuk hastalıkları, en düşük puanları ise genel cerrahi ve kadın hastalıkları almıştır. Bu sonuç, asistanların yoğun eğitim

yükünün zorluğundan olumsuz değil olumlu bir yönde etkilendiklerini ve bu yoğunluğun eğitimleri için yararlı olduğunu düşündükleri yorumunu akla getirmektedir. Bu bakımdan, iç hastalıkları ve çocuk hastalıkları en yoğun eğitimi verirken, en az yoğunlukta eğitim olanakları olan genel cerrahi ve psikiyatri kliniklerinde teorik ve pratik eğitimin artırılmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

İç hastalıkları stajı en yoğun Şişli Etfal ve Haseki hastanelerinde, çocuk sağlığı ve hastalıkları stajı en yoğun Şişli, Kartal ve Ankara hastanelerinde, genel cerrahi stajı en yoğun Haydarpaşa Numune, Şişli Etfal, Ankara Trafik, Ankara ve Taksim hastanelerinde, kadın hastalıkları ve doğum stajı en yüksek Şişli Etfal ve İzmir Atatürk hastanelerinde, psikiyatri stajı en yoğun olarak İzmir Atatürk ve Ankara SSK hastanelerinde verilmektedir.

İç hastalıkları kliniklerinin en yoğun özellikleri; hasta takip olanağı, klinik nöbetler ve klinik seminerlerdir. Çocuk hastalıklarının en yoğun özellikleri; poliklinik, acil poliklinik, klinik içi rotasyonlar ve klinikle ilgili tıbbi girişimlerdir. Genel cerrahi kliniklerinde en az yoğunlukta olan özellikler; hasta takip olanağı, poliklinik ve klinik içi rotasyonlardır. Psikiyatri kliniklerinin en az yoğunluktaki özellikleri; klinik nöbet, acil poliklinik ve klinikle ilgili tıbbi girişimlerdir.

Hastanelere göre klinik içi tıbbi girişim ve rotasyonlarda da önemli farklılıklar vardır. Bazı hastanelerde, kadın hastalıkları stajında, obstetrik ultrason uygulaması yapılabilirken, bazılarında yeterli tıbbi girişim sayısına ulaşamamışsa yeterlilik vermek için, bir merkeze gönderilip tamamlanması istenmektedir. Bazı hastanelerde iç hastalıkları stajı sırasında kardiyoloji rotasyonu yapılabilmektedir.

Bu çalışmadan elde edilen bilgiler bize; hastanelerdeki Aile Hekimliği Koordinatörlüklerinin, klinikler arası iletişim ve klinik içi eğitimlerde daha fazla etkili olmasının, eğitim içeriğinde genel hatlarıyla da olsa bir standarda ulaşmanın, eğitim konusunda uygulanan olumlu örneklerin yaygınlaştırılmasının uygun ve gerekli olduğunu göstermektedir.

Saygılarımla,

Dr. Uğur Bediz

İletişim adresi:

Uz. Dr. A. Uğur Bediz
Ankara Numune Hastanesi, Siteler Semt Polikliniği
Demirhendere Cad. No: 42 Siteler-ANKARA
Tel: (0312) 349 11 25
e-posta: ubediz@hotmail.com